

Risk management

Risk management is één van de belangrijkste aspecten binnen het traden. Je kan één van de beste analisten ter wereld zijn, maar zonder risk management kan je alsnog een verliezende trader zijn. Traden is namelijk een spel van kansen en waarschijnlijkheden, maar niet van zekerheden. Als trader verdien je geld door setups te bepalen die in jouw voordeel werken. Als je win-kans groter is dan je kans om te verliezen - en je riskeert op iedere trade hetzelfde deel van je portfolio - dan verdien je geld.

Een misconceptie die vaak in de trading-wereld terug te vinden is, is dat je gebeurtenissen kan voorspellen. Dit is een foute gedachtegang, het zorgt er namelijk voor dat je het idee krijgt dat je iets zeker kan weten. Je weet nooit met volledige zekerheid dat iets gaat gebeuren, de toekomst is niet te voorspellen. Dit is waar heel veel traders de fout in gaan en vaak een groot deel van hun kapitaal verliezen.

Wat gebeurt er namelijk vaak als een trader té zeker van zijn zaak is? Dan zet hij te groot in. Dit werk als verkapte vorm van gokken, je gokt namelijk dat jouw setup een goede setup zal worden, maar aangezien niets zeker is kan je dit nooit weten. De trade kan nog altijd tegen de trader in gaan en je hoeft maar een paar van dit soort trades verkeerd te pakken met een te hoge inzet om een groot deel van je kapitaal te verliezen.

Wanneer de trade dan tegen de richting van de trader ingaat verliest hij meer dan hij zich kan veroorloven, één groot bedrag verliezen heeft meerdere negatieve gevolgen:

1. Revenge trading

Revenge trading is bij de meesten wel eens voorgekomen. Je verliest een aanzienlijk bedrag in een trade en het was geld wat je eigenlijk niet wilde missen/verliezen of het was meer dan je mocht verliezen. Je gaat proberen om het terug te krijgen maar dit forceer je. Hierdoor pak je setups die je normaal niet zou pakken, die niet in je voordeel werken en je verliest uiteindelijk alleen maar meer.

Vaak werkt revenge traden als een sneeuwbal die het probleem alleen maar groter maakt. Heb je een keer te groot verloren zorg dan altijd dat je even geen nieuwe trades neemt om te voorkomen dat je irrationele beslissingen maakt.

2. Makkelijker om te verliezen dan om te winnen

Als je eenmaal een keer groot verloren hebt moet je een hoger percentage winnende trades hebben om dit verlies goed te maken, dit omdat je minder geld hebt om in te zetten. Daarom is het altijd belangrijker om te zorgen dat je focus is om geen geld te verliezen. Een deel van je portfolio verliezen kan namelijk grote gevolgen hebben voor je toekomstige prestaties. Het winnen van geld komt vanzelf als je een goede strategie hebt en je je aan de regels van portfolio inzet en risico management houdt.

Start kapitaal (EUR)	Kapitaal verlies (%)	Bedrag na verloren trade (EUR)	Percentage wat je moet winnen om terug op startkapitaal te komen (%)
10.000	10%	9.000	11%
10.000	20%	8.000	25%
10.000	30%	7.000	43%
10.000	40%	6.000	67%
10.000	50%	5.000	100%
10.000	60%	4.000	150%
10.000	70%	3.000	233%
10.000	80%	2.000	400%
10.000	90%	1.000	900%

In de bovenstaande tabel is goed te zien wat de impact kan zijn van een grote verliezende trade. Stel je verliest 50% op één trade dan moet je al een winst maken van 100% om het verlies van de ene trade terug te verdienen. Hoe meer je verliest, hoe moeilijker het wordt om het terug te verdienen. Het is daarom belangrijk om je risico per trade te beperken zodat je niet in één trade te veel verliest en vermogen overhoudt voor je winnende trades. Zo kan je op een langzame en gecontroleerde manier je portfolio steeds verder laten groeien. Hoe meer geld je kan behouden, hoe meer winst je namelijk kan maken en dit zorgt op de langere termijn voor steeds snellere groei van je portfolio.

3. Psychologische aspecten

Een grote trade verliezen kan ook psychologische gevolgen hebben. Het kan je onzeker maken over je trades waardoor je niet meer op een neutrale manier naar de markt kijkt en in een neerwaartse spiraal komt, dit noemen we de 'flow'. Als trader wil je meer setups pakken als je in een goede flow zit en minder trades pakken als je een negatieve flow zit.

In een slechte flow ben je namelijk eerder geneigd om 'foute' trades te pakken die je normaal niet zou nemen om het verloren geld terug te verdienen.

Trading: Een spel van kansen

Traden kan je zien als een spel van roulette, als je in het casino roulette gaat doen heb je een grotere kans om te verliezen dan om te winnen, daaraan verdient het casino geld. Bij traden gok je niet op rood of zwart maar op omhoog of omlaag. Door het slim toepassen van ideeën waarvan je weet dat ze in jouw voordeel werken kan je er voor zorgen dat het roulettewiel vaker in jouw voordeel valt. Zoals al eerder benoemd weet je als analist niet met volledige zekerheid wat de markt gaat doen, je kan de prijs van een munt niet voorspellen, je kan wel inspelen op een voordeel dat je uit de markt kan halen. Dit doe je door een trade setup te maken waarbij je weet dat je voordelen kan behalen en combineren zoals:

- Je kans om een trade te winnen is hoger dan de kans om je trade te verliezen
- Je Risk/Reward ratio is hoger dan 2
- Je gebruikt de marktcondities in je voordeel

Je hebt deze factoren nodig om tot een winstgevende trade te komen en risico management om consistent winst te maken, hierbij wil je zo min mogelijk aan het toeval overlaten. Doe je dat wel, dan ben je alsnog aan het gokken en niet aan het traden.

Stel je hebt een strategie bedacht op basis van een trade-concept zoals een demandzone en gaat die toepassen. Je behaalt hierbij de volgende resultaten:

- 60% win rate
- 2 R/R ratio

Je wint dus in 60 procent van alle gevallen je trade en de trades die je wint, die win je ook nog eens met 2 keer zoveel winst als wanneer ze de stop loss raken. In theorie zou je hier altijd mee moeten kunnen winnen.

Trade nummer:	Inzet per trade (EUR)	Winst/verlies	Winst (EUR)
Trade 1	10000	Winst	+1000
Trade 2	10000	Winst	+1000
Trade 3	10000	Verlies	-500
Trade 4	10000	Winst	+1000
Trade 5	10000	Verlies	-500
Trade 6	10000	Winst	+1000
Trade 7	10000	Winst	+1000
Trade 8	10000	Verlies	-500
Trade 9	10000	Winst	+1000
Trade 10	10000	Verlies	-500
Resultaat		60% win rate	+4000

Hierboven zien we het resultaat als je een goede strategie hebt waarbij je iedere trade hetzelfde inzet. Hierbij is het voorbeeld genomen waar je 60% procent van al je trades wint met een Risk/Reward ratio van 2. Voor het gemak hebben wij aangehouden dat iedere trade een target heeft van 10% winst en 5% verlies.

Aan het einde van de streep hou je 4000 euro winst over na 10 trades als je dus een goede winstgevende strategie hebt en overall dezelfde inzet hanteert.

Maar wat als je exact hetzelfde doet en één keer te veel inzet omdat je verwacht dat je setup toch wel gaat winnen. Zoals al eerder benoemd is niets zeker binnen traden, iedere trade kan dus een verliezende trade zijn. Je hoeft maar net die ene trade te verliezen waar je meer hebt ingezet dan normaal en het kan je strategie direct waardeloos maken. Ook hieronder is gerekend met de volgende resultaten:

- 60% win rate
- 2 R/R ratio

Voor het gemak is weer uitgegaan van een target van 10% en een stop loss van 5%.

Trade nummer:	Inzet per trade (EUR)	Winst/verlies	Winst (EUR)
Trade 1	10000	Winst	+1000
Trade 2	10000	Winst	+1000
Trade 3	10000	Verlies	-500
Trade 4	10000	Winst	+1000
Trade 5	10000	Verlies	-500
Trade 6	10000	Winst	+1000
Trade 7	10000	Winst	+1000
Trade 8	10000	Verlies	-500
Trade 9	10000	Winst	+1000
Trade 10	100000	Verlies	-5000
Resultaat		60% winst	-500

Het verliezen van de verkeerde trade met te veel inzet resulteert direct in een verlies, zelfs als je aan je winnende strategie houdt waarbij 60% van de trades wint. Uiteraard is het een overdreven voorbeeld met 10x zoveel inzet, maar het geeft wel een mooie illustratie dat de inzet van je trade een belangrijke variabele is in je winstgevende strategie.

Hierom wil je je kansen voornamelijk gelijk houden. Zie het als het eerder genoemde spel van roulette waarbij je niet aan het wedden bent op rood of zwart maar op omhoog of omlaag. Zolang je strategie winstgevend is en je steeds hetzelfde riskeert bij elke inzet op het roulettewiel, zal je 60% winnen over de lange termijn en winst maken.

Binnen traden zijn er dus twee belangrijke doelen om een winstgevende trader te worden:

- Je risico bij ieder trade bepalen
- Een winstgevende strategie bepalen

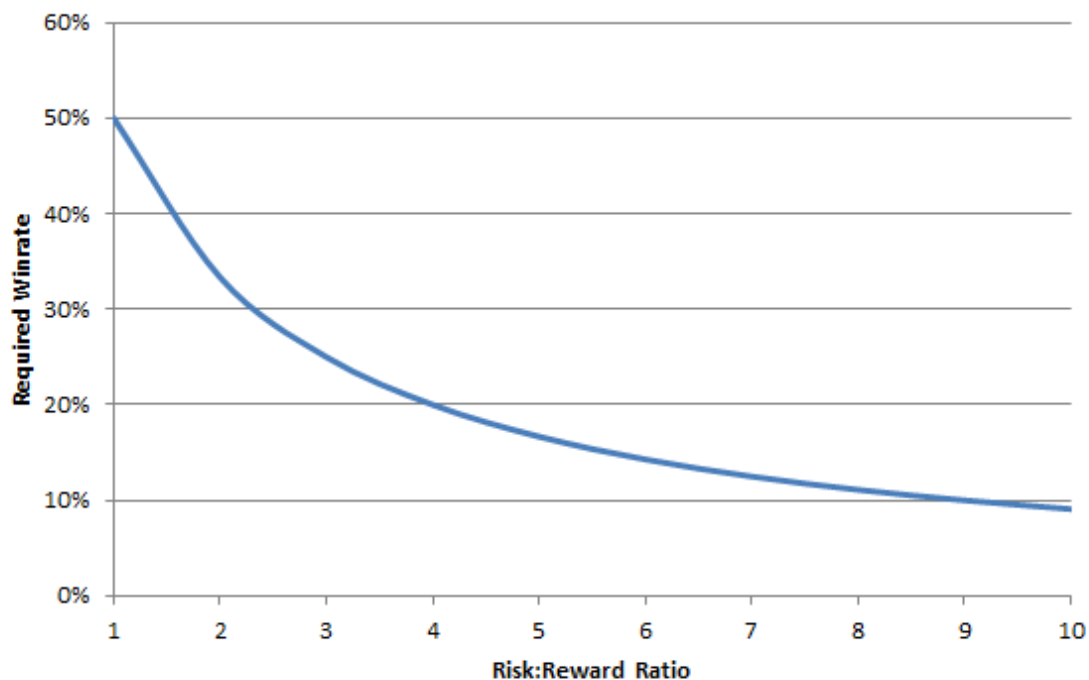

Risk/Reward ratio

Je Risk/Reward ratio is een belangrijk onderdeel van je strategie en je risico management. Het gaat namelijk bepalend zijn voor het aantal trades dat je wint of verliest. Bij een te lage Risk/Reward ratio zal je geen winst maken omdat je steeds net zoveel verliest als je wint. Terwijl je bij een extreem hoge Risk/Reward ratio zelden een trade zal winnen en een aantal verliezen achter elkaar zwaar gaan tellen.

Er is altijd een verband tussen Winrate en R/R die er ongeveer uitziet zoals in Figuur 1. De meeste handelaren kiezen een Risk/Reward ratio tussen 2 en 3 omdat het een goed evenwicht biedt tussen het aantal trades dat je wint en de winst die je maakt per trade.

Winrate vs. Risk:Reward Ratio

Figuur 1: WR vs RR

Wanneer je een trade setup maakt is het van belang om realistische targets te stellen. Dit doe je door een setup te maken met targets op basis van het timeframe waarop je trade. Als je bijvoorbeeld een setup maakt op de daily, dan gebruik je over het algemeen ook targets en stop losses die gebaseerd zijn op daily levels.

Is je Risk/Reward ratio lager dan 2, dan neem je simpelweg geen trade. Zorg er te allen tijde voor dat je nooit je targets aanpast om voldoende Risk/Reward ratio te krijgen. De trade heeft dan simpelweg niet genoeg voordelen om hem te nemen.

Inzet bepalen

Zoals in de voorbeelden in de tabellen gedemonstreerd is, is het belangrijk om bij iedere trade hetzelfde risico te lopen. De norm is ongeveer om tussen de 1 en 2 procent van je portfolio te riskeren per trade. Wij hanteren bij DTC normaliter een risico van 2% per trade en dit doen we bij iedere trade.

De inzet is afhankelijk van je stop loss, hoe groter het percentage naar je stop loss is, hoe minder je kan inzetten. Als je afstand naar je stop loss bijvoorbeeld 4 procent is - en je mag maar 2 procent van je portfolio riskeren - dan kan je niet je gehele portfolio gebruiken. Je zou dan namelijk 4 procent van je hele portfolio riskeren wanneer je stop loss geraakt wordt.

Je inzet wordt dus aangepast aan de afstand tot je stop loss. Dit doen we door middel van de volgende berekening:

$$\text{Portfolio inzet}(\%) = \frac{\text{Maximale portfolio verlies}}{\text{Afstand tot stop loss}} * 100\%$$

In Figuur 2 is een voorbeeld van een setup te zien waarbij een stop loss van 4.2% wordt gebruikt. We moeten hiervoor de maximale inzet bepalen.

Figuur 2: stop loss afstand

We hebben bepaald dat het maximale portfolio verlies per trade 2% is en de afstand tot de stop loss 4.2% is. Deze gegevens kunnen als volgt in de formule ingevuld worden:

$$\text{Portfolio inzet}(\%) = \frac{2}{4.2} * 100\% = 47.6\%$$

De maximale portfolio inzet is 47.6%. Hierbij zou je maximaal 2% van je portfolio verliezen per trade.

Door deze stappen bij iedere trade te doorlopen, zorg je ervoor dat je risico bij iedere trade gelijk blijft. Mits je een winstgevende strategie hebt, ben je nu in staat om een winstgevende trader te worden.

Take aways

- Het minimaliseren van verliezen gaat altijd boven het behalen van winsten. Hoe meer geld je kwijtraakt, hoe moeilijker het wordt om het terug te verdienen. Hoe meer geld je behoudt, hoe sneller je kan groeien.
- Zet realistische targets die in lijn zijn met het gebruikte timeframe waarop de trade genomen is
- Zorg ervoor dat je Risk/Reward ratio minimaal 2 is
- Hou bij elke trade het risico op je totale portfolio altijd hetzelfde

